

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๐/๒๕๔๘

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ยื่นคำร้อง
ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕
กรณีนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา เป็นข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง
ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภาด้วยความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๕๕

ข้อเท็จจริง สรุปว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ผู้ถูกร้อง ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา
ประธานวุฒิสภา (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๕ และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวในวันที่
๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้อง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบ
ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ประกอบมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องได้ยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา
เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๓ ตามลำดับ กรณีเข้ารับตำแหน่ง
ระบุว่า ตนมีเงินฝาก ๓ บัญชี จำนวนเงินรวม ๓๕ ล้านบาท ที่ดิน ๒๖ แปลง เนื้อที่รวม ๘๕ ไร่ ๓ งาน
๘๘.๗๐ ตารางวา มูลค่า ๕๐ ล้านบาท โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างมูลค่า ๖ ล้านบาท บ้านที่อยู่อาศัย
มูลค่า ๕ ล้านบาท ไม่มีทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรส กรณีพ้นจากตำแหน่งก็เช่นเดียวกัน โดยมี
รายละเอียดของทรัพย์สินแต่ละรายการเป็นอย่างเดียวกัน เว้นแต่จำนวนเงินในบัญชีเงินฝากระบุเพิ่มเป็น
๘๒ ล้านบาท ไม่มีทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรสเช่นกัน แต่จากการตรวจสอบของผู้ร้อง ปรากฏว่า
ในวันเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกร้อง ยังมีบัญชีเงินฝากที่มีได้แสดงไว้ในบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินอีก จำนวน ๒๑ บัญชี เป็นเงินรวม ๖๘๘,๗๓๕,๑๖๖.๐๖ บาท และ

จำนวน ๑๕ บัญชี เป็นเงินรวม ๓๒๐,๑๔๕,๘๑๘.๒๐ บาท ตามลำดับ และยังมีบัญชีเงินฝาก จำนวน ๔ บัญชี เป็นเงินรวม ๑,๑๕๔,๔๓๕.๘๔ บาท และเป็นเงินรวม ๕๓๕,๑๔๐.๕๒ บาท ของนางนวลเพ็ญ ภัทรเลหะ กลุ่มสมรสที่มีได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในวันเข้ารับตำแหน่งและในวันพ้นจากตำแหน่งอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีที่ดินที่มีได้แสดงไว้ในบัญชีฯ จำนวน ๑๗ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๘๓ ไร่ ๑ งาน ๕๗.๗๐ ตารางวา ผู้ร้อง ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๔๕/๒๕๔๖ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ผู้ร้อง จึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญฯ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งผู้ร้องทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องเพื่อชี้แจง

ผู้ถูกร้อง ชี้แจง สรุปว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องดำเนินการกรอกบัญชีไม่รอบคอบ แต่เมื่อผู้ถูกร้องพบว่าบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินบกพร่อง ผู้ถูกร้องก็ได้ดำเนินการแก้ไข โดยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมต่อผู้ร้องรวม ๒ ครั้งหลังจากที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภาใกล้จะครบ ๑ ปี ในวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๔ ได้แก่รายการเงินฝากธนาคารพาณิชย์ รวม ๒๓ บัญชี เป็นเงิน ๑,๐๕๐,๑๘๗,๓๘๑.๕๘ บาท ที่ดิน ๔๘ แปลง ราคาประมาณ ๓๕,๖๔๕,๑๗๐ บาท หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น มูลค่าประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท และรายการเงินฝากธนาคารพาณิชย์ ๑๓ บัญชี เป็นเงิน ๖๓,๗๒๕,๐๔๗.๖๕ บาท เงินฝากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นในรูปแบบบัตรเงินฝาก รวม ๓ บัญชี เป็นเงิน ๑๗๒,๗๐๕,๑๐๒.๗๖ บาท หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น มูลค่าประมาณ ๖๓๖,๖๖๐,๐๐๐ บาท เงินให้กู้ยืมตามสัญญาจำนวนที่ดิน ๕ สัญญา เป็นเงิน ๓๗,๓๐๘,๐๕๐.๘๒ บาท ที่ดิน รวม ๔๕๑ แปลง รวมราคาประมาณ ๕๓,๒๕๘,๐๐๐ บาท โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ราคาประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ ทั้งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินที่เป็นเงินฝากธนาคารพาณิชย์ รวม ๕ บัญชี เป็นเงิน ๓,๓๘๒,๗๔๔.๖๕ บาท หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่นมูลค่า ๖๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท ที่ดิน ๔ แปลง ราคาประมาณ ๔,๖๐๐,๐๐๐ บาท รถยนต์นั่งส่วนบุคคล ๑ คัน ราคาประมาณ ๗๒๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นของกลุ่มสมรสด้วย ผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาที่จะแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงแต่อย่างใด

พิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้อง และคำชี้แจงของผู้ถูกร้องแล้วข้อเท็จจริง ฟังได้เป็นยุติตามคำร้อง ว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ผู้ถูกร้อง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเป็น ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว ต่อผู้ร้อง ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและ พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๑ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน และคู่สมรส กรณีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง ตามลำดับ ต่อผู้ร้อง โดยระบุเฉพาะจำนวนเงินฝาก ธนาคารพาณิชย์ ๓ บัญชี ที่ดิน ๒๖ แปลง โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง บ้านที่อยู่อาศัย รวมเป็นเงิน ประมาณ ๑๗๖ ล้านบาท ส่วนทรัพย์สินของคู่สมรส ระบุว่าไม่มีทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด โดยผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องมีอยู่ในวัน เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง เป็นบัญชีเงินฝาก ๒๑ บัญชี และ ๑๕ บัญชี เป็นเงินรวม ๖๕๘,๓๓๕,๑๓๖.๐๖ บาท และ ๓๒๐,๑๔๕,๘๑๘.๒๐ บาท ตามลำดับ รวมทั้งบัญชีเงินฝากซึ่งเป็น ของนางนวลเพ็ญ ภัทรเลาะห์ คู่สมรส ๔ บัญชี เป็นเงินรวม ๑,๑๕๔,๔๓๕.๘๔ บาท และ ๕๓๕,๑๔๐.๕๒ บาท ตามลำดับอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังมีที่ดินอีก ๑๗ แปลง รวมเนื้อที่ ประมาณ ๘๓ ไร่ ๑ งาน ๕๗.๗๐ ตารางวา และหลังจากผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธาน วุฒิสภาใกล้จะครบ ๑ ปี ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมต่อผู้ร้องอีก ๒ ครั้ง ทรัพย์สินที่ยื่นเพิ่มเติมครั้งแรกได้แก่รายการเงินฝากธนาคารพาณิชย์ ๒๓ บัญชี ที่ดิน ๔๘ แปลง หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น รวมทรัพย์สินราคาประมาณ ๑,๑๒๗,๗๓๖,๕๕๑.๕๘ บาท ครั้งที่สอง รายการเงินฝากธนาคารพาณิชย์ ๑๓ บัญชี เงินฝากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น ในรูปบัตรเงินฝาก ๓ บัญชี หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น เงินให้กู้ยืมตามสัญญาจำนองที่ดิน ๕ สัญญา ที่ดิน ๔๕๑ แปลง โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง รวมทรัพย์สินราคาประมาณ ๑,๐๐๕,๑๕๖,๒๐๑.๒๗ บาท โดยในครั้งนี้ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรส เป็นเงินฝากธนาคาร พาณิชย์ ๕ บัญชี หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น ที่ดิน ๔ แปลง รถยนต์นั่งส่วนบุคคล ๑ คัน รวมทรัพย์สินราคาประมาณ ๗๔,๒๐๒,๗๔๔.๖๕ บาท มาด้วย

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยจึงมีเพียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบในวันเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง..... มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง.....” และมาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว.....” ดังนี้ เมื่อปรากฏจากผลการตรวจสอบของผู้ร้องว่า ในวันที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในวันเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องยังมีทรัพย์สินอื่นอยู่อีกมาก ซึ่งจากการชี้แจงของผู้ถูกร้องนั้น ผู้ถูกร้องก็ยอมรับว่า ในวันที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ถูกร้องยังมีทรัพย์สินอื่นอีกที่มีได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ซึ่งรวมทั้งทรัพย์สินของกลุ่มสมรสด้วย ปรากฏตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมที่ยื่นต่อผู้ร้องในวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๔ ทรัพย์สินมีราคารวม ๑,๑๒๗,๗๓๖,๕๕๑.๕๘ บาท และ ๑,๐๐๕,๑๕๖,๒๐๑.๒๗ บาท ตามลำดับ ทั้งยังได้แสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของกลุ่มสมรสรวมราคาทรัพย์สินประมาณ ๗๔,๒๐๒,๗๔๔.๖๕ บาทอีกด้วย ข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบ หรือควรทราบดีว่าตนและคู่สมรสมีทรัพย์สินเป็นจำนวนเท่าใดในขณะที่ยื่นบัญชี แต่กลับไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ครบตามจำนวนที่มีอยู่จริง โดยเฉพาะทรัพย์สินที่เป็นของกลุ่มสมรสที่มีมูลค่ากว่าเจ็ดสิบล้านบาทก็มีได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ในวันเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด โดยในส่วนทรัพย์สินของกลุ่มสมรสนั้น กลับระบุว่าไม่มีทรัพย์สินและหนี้สิน การที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า เจ้าหน้าที่เป็นผู้รวบรวมและกรอกบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน บัญชีเงินฝากอยู่ในความดูแลของสมุหบัญชี เป็นความไม่รอบคอบของเจ้าหน้าที่และไม่เข้าใจว่าต้องแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด บัญชีเงินฝากของกลุ่มสมรสเป็นจำนวนเพียงเล็กน้อยและเป็นเงินส่วนตัว ที่ดินบางส่วนยังเป็นคฤหาสน์อยู่ทั้งเข้าใจว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเพียงพิธี ผู้ถูกร้องมิได้มีเจตนาแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบแต่อย่างใด นั้น ฟังไม่ขึ้น ตามพฤติการณ์กลับเป็นการแสดงว่า ผู้ถูกร้องทราบ หรือควรทราบดีว่าตนมีทรัพย์สินอยู่เท่าใดในขณะที่ยื่นบัญชี ซึ่งในการยื่นนั้น ผู้ถูกร้องต้องลงนามรับรองความถูกต้องในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น เมื่อได้ลงนามรับรองและนำไปยื่นต่อผู้ร้อง ทั้ง ๆ ที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง การกระทำของผู้ถูกร้องจึงเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมสองครั้งหลัง ไม่อาจนำมากล่าวอ้างเป็นข้อแก้ตัวว่ามีเจตนาหรือจงใจปกปิดหรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จได้

จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ ก่อนที่จะวินิจฉัยชี้ขาดนี้ ดังนั้นจึงห้ามมิให้ผู้ร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ